

Bản án số: 73/2024/DS-PT

Ngày 24/9/2024

“Tranh chấp hợp đồng
vay tài sản”

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH NINH THUẬN

- **Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:**

Thẩm phán – Chủ tọa phiên tòa: Ông Hàng Lâm Viên

Các Thẩm phán:

Bà Phạm Thị Anh Trang

Bà Trần Thị Thu Hằng

- **Thư ký phiên tòa: Ông Mai Ngọc Khương** – Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Ninh Thuận.

- **Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Ninh Thuận:**

Ông Nguyễn Văn Thắng – Kiểm sát viên tham gia phiên tòa.

Ngày 24 tháng 9 năm 2024, tại Hội trường xét xử Tòa án nhân dân tỉnh Ninh Thuận xét xử phúc thẩm công khai vụ án dân sự phúc thẩm số 38/2024/TLPT-DS ngày 24/6/2024 về việc: “Tranh chấp hợp đồng vay tài sản”.

Do Bản án dân sự sơ thẩm số 18/2024/DS-ST ngày 03 tháng 5 năm 2024 của Tòa án nhân dân huyện Ninh Hải, tỉnh Ninh Thuận bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số 79/2024/QĐ-PT ngày 13/9/2024, giữa các đương sự:

- Nguyên đơn: Ông Trần Anh Đ, sinh năm: 1994; (Có mặt tại phiên tòa)

Người đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn: Bà Lê Thị Ngọc L, sinh năm: 1975; (Có mặt tại phiên tòa)

Cùng địa chỉ: Thôn An Xuân 2, xã Xuân Hải, huyện Ninh Hải, tỉnh Ninh Thuận.

- Bị đơn: Bà Đặng Thị Thanh Ng, sinh năm: 1976; (Có mặt tại phiên tòa)

Địa chỉ: Thôn Lương Cách, xã Hộ Hải, huyện Ninh Hải, tỉnh Ninh Thuận.

Người đại diện theo ủy quyền của bị đơn: Ông Nguyễn Văn B, sinh năm: 1964; (Có mặt tại phiên tòa)

Địa chỉ: Số 141/13 đường Thống Nhất, khu phố 4, phường Đài Sơn, TP. Phan Rang – Tháp Chàm, tỉnh Ninh Thuận.

- Người kháng cáo: Bị đơn bà Đặng Thị Thanh Ng.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo Đơn khởi kiện đề ngày 28/8/2023 và trong quá trình tố tụng tại cấp sơ thẩm, nguyên đơn ông Trần Anh Đ và người đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn bà Lê Thị Ngọc L trình bày:

Ngày 25/12/2021, ông Trần Anh Đ có cho vợ chồng bà Đặng Thị Thanh Ng, ông Huỳnh Tấn L vay số tiền 400.000.000đồng (Bằng chữ: Bốn trăm triệu đồng), lãi suất 2%/khoản vay/tháng. Hai bên có làm Hợp đồng vay tiền, thời gian vay 03 tháng, tính từ ngày 25/12/2021 đến ngày 25/3/2022, theo đó, vợ chồng bà Ng hứa trả đủ sau 03 tháng. Ông Đ đã nhiều lần liên hệ yêu cầu trả nợ nhưng bà Ng, ông L không chịu trả số tiền đã vay. Việc vợ chồng bà Ng vay tiền của ông Đ nhưng không chịu trả là trái với thỏa thuận của hai bên và vi phạm pháp luật. Vì vậy, ông Đ làm đơn khởi kiện đề nghị Tòa án buộc bà Ng, ông L trả cho ông Đ số tiền nợ gốc là 400.000.000đồng, và lãi suất 120 triệu từ thời điểm bên vay không thực hiện nghĩa vụ và lãi suất từ ngày 30/8/2023 đến ngày xét xử sơ thẩm.

Tại phiên tòa sơ thẩm, người đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn bà Lê Thị Ngọc L yêu cầu bà Ng phải trả số tiền gốc và lãi cho nguyên đơn, cụ thể như sau: Lãi 03 tháng đầu (Tháng 01 + tháng 02 + tháng 03/2022) là 8.000.000đồng x 03 tháng = 24.000.000đồng. Lãi từ tháng 4/2022 đến ngày xét xử sơ thẩm là 24 tháng 03 ngày theo lãi Nhà nước quy định là 20%/năm. Và yêu cầu rút yêu cầu khởi kiện đối với ông Huỳnh Tấn L, giữ nguyên các yêu cầu khởi kiện còn lại.

Trong quá trình tố tụng tại cấp sơ thẩm, bị đơn bà Đặng Thị Thanh Ng và người đại diện theo ủy quyền của bị đơn ông Nguyễn Văn B trình bày:

Năm 2019, bà có vay của bà Lê Thị Ngọc L số tiền 150.000.000đồng (Bằng chữ: Một trăm năm mươi triệu đồng) làm nhiều lần. Khi vay mượn số tiền trên, giữa bà với bà L không làm giấy tờ, không ghi lãi suất nhưng giữa bà và bà L có thỏa thuận miệng lãi suất, mỗi lần bà trả tiền lãi cho bà L đều không làm giấy tờ, bà đưa tiền lãi cho bà L là xong. Tổng cộng bà không nhớ được đã trả cho bà L được bao nhiêu tiền lãi. Việc vay mượn số tiền 150.000.000đồng chồng bà ông Huỳnh Tấn L không biết. Vào cuối tháng 12/2021, bà L yêu cầu bà cho mượn CMND của vợ chồng bà để mượn tiền hộ cho bà L số tiền 400.000.000đồng (Bằng chữ: Bốn trăm triệu đồng). Vay tiền của Trần Anh Đ là con ruột của bà L. Khi vay mượn thì có làm hợp đồng vay tiền vào ngày 25/12/2021 giữa bên cho vay Trần Anh Đ và bên vay là ông Huỳnh Tấn L, bà Đặng Thị Thanh Ng. Ông Đ có làm

giấy vay tiền ngày 25/12/2021 là vợ chồng bà có vay số tiền 400.000.000đồng, chữ ký “Ng, Đặng Thị Thanh Ng” do bà Ng tự ký, viết, còn chữ ký “L, Huỳnh Tấn L” do bà tự ký, viết, ông L không ký, viết và ông L không biết số tiền 400.000.000đồng vay mượn này, bà cũng không nhận khoản tiền 400.000.000đồng từ ông Đ. Bà L trình bày tại phiên họp công khai chứng cứ và hòa giải là ông Đ chuyển tiền 400.000.000đồng cho bà L chứ bà và ông L không nhận số tiền này. Bà xác nhận trong khoảng thời gian từ năm 2019 đến năm 2021 bà không bị tâm thần, không bị hạn chế năng lực hành vi. Từ ngày ký hợp đồng vay tiền bà Ng chưa trả cho ông Đ số tiền 400.000.000đồng. Bà Ng không quen biết ông Đ, bà L chỉ đưa tờ giấy cho bà ký, chỉ có bà và bà L, bà Ng không nhận số tiền trên.

Nay ông Đ khởi kiện yêu cầu vợ chồng bà trả cho ông Đ số tiền 400.000.000đồng, lãi suất 03 tháng theo hợp đồng 02%/tháng từ tháng 01/2022 đến tháng 3/2022 là 8.000.000đồng x 03 tháng = 24.000.000đồng. Lãi từ tháng 4/2022 đến ngày xét xử sơ thẩm là 24 tháng 03 ngày theo lãi Nhà nước quy định là 20%/năm. Bà Ng có ý kiến không đồng ý với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn về việc trả số tiền gốc 400.000.000đồng và nợ lãi.

Tại Bản án dân sự sơ thẩm số 18/2024/DS-ST ngày 03/5/2024 của Tòa án nhân dân huyện Ninh Hải, tỉnh Ninh Thuận đã quyết định:

Căn cứ: Các Điều 26, 35, 39, 86, khoản 1 Điều 147, khoản 2 Điều 244 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 357, Điều 463, Điều 466, Điều 468, Điều 470 Bộ luật Dân sự; Điều 9 Nghị quyết 01/2019 ngày 11/01/2019 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao; Điều 26 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về án phí, lệ phí Tòa án.

Tuyên xử:

Chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn ông Trần Anh Đ buộc bà Đặng Thị Thanh Ng trả 02 khoản tiền gốc nợ 400.000.000đồng và tiền lãi. Đình chỉ xét xử yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn đối với ông Huỳnh Tấn L cùng liên đới trả số tiền 400.000.000đồng. Nguyên đơn có quyền khởi kiện bằng một vụ án khác.

Buộc bà Đặng Thị Thanh Ng phải trả cho ông Trần Anh Đ tổng cộng cả gốc và lãi suất số tiền là 579.944.000đồng (Bằng chữ: Năm trăm bảy mươi chín triệu, chín trăm bốn mươi bốn nghìn đồng). Trong đó, tiền gốc là 400.000.000đồng

(Bằng chữ: Bốn trăm triệu đồng), tiền lãi là 179.944.000 đồng (Bằng chữ: Một trăm bảy mươi chín triệu, chín trăm bốn mươi bốn nghìn đồng).

Bác yêu cầu khởi kiện của ông Trần Anh Đ về việc yêu cầu bà Đặng Thị Thanh Ng phải trả lãi suất 4%/năm (Trong phần lãi suất yêu cầu 24%/năm do vượt quá quy định 20%/năm từ tháng 01/2022 đến tháng 3/2022).

Ngoài ra, Bản án sơ thẩm còn tuyên nghĩa vụ chịu lãi đối với số tiền chậm thi hành án, án phí và quyền thỏa thuận thi hành án, yêu cầu thi hành án của các đương sự.

Ngày 10/5/2024, bị đơn bà Đặng Thị Thanh Ng kháng cáo đối với Bản án dân sự sơ thẩm số 18/2024/DS-ST ngày 03/5/2024 của Tòa án nhân dân huyện Ninh Hải và yêu cầu Tòa án cấp phúc thẩm giải quyết: Xem xét hủy Bản án dân sự sơ thẩm số 18/2024/DS-ST ngày 03/5/2024 của Tòa án nhân dân huyện Ninh Hải; Tuyên xử hợp đồng vay tiền được xác lập ngày 25/12/2021 giữa ông Trần Anh Đ với ông Huỳnh Tấn L, bà Đặng Thị Thanh Ng vô hiệu.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Ninh Thuận phát biểu quan điểm:

- Về việc chấp hành pháp luật: Thẩm phán Chủ tọa phiên tòa, Thư ký Tòa án, Hội đồng xét xử và những người tham gia tố tụng đã thực hiện đúng các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

- Về nội dung kháng cáo:

+ Giai đoạn xét xử phúc thẩm, người kháng cáo bà Đặng Thị Thanh Ng yêu cầu giám định chữ ký của ông Trần Anh Đ trong đơn khởi kiện với các mẫu chữ ký của ông Trần Anh Đ trong đó có mẫu chữ ký trong hợp đồng vay tiền ngày 25/12/2021 vì bà Ng cho rằng bà không vay tiền của ông Đ mà chỉ nợ tiền huê của mẹ ông Đ là bà Lê Thị Ngọc L, dẫn đến bà L chuyển số nợ này sang tiền vay và hợp thức hóa bằng hợp đồng vay tiền do ông Đ ký bên cho vay; bà Ng còn cho rằng bà chưa từng giao dịch, chưa từng gặp ông Đ.

+ Kết quả giám định chữ ký của Phân Viện Khoa học hình sự - Viện Khoa học hình sự kết luận chữ ký trong đơn khởi kiện với các mẫu chữ ký của ông Đức không cùng một người ký. Điều 189 khoản 2 điểm a của Bộ luật tố tụng dân sự quy định: Người khởi kiện phải ký hoặc điểm chỉ vào đơn khởi kiện. Do đó, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm hủy bản án sơ thẩm để giao hồ sơ cho Tòa án nhân dân huyện Ninh Hải giải quyết lại khi ông Trần Anh Đ thực hiện đúng hình thức và nội dung đơn khởi kiện. Chi phí giám định buộc nguyên đơn phải chịu vì yêu

cầu kháng cáo của bị đơn được chấp nhận. Người kháng cáo không phải chịu án phí dân sự phúc thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Thủ tục tố tụng:

[1.1] Đơn kháng cáo của bà Đặng Thị Thanh Ng trong thời hạn kháng cáo được Tòa án cấp phúc thẩm thụ lý, giải quyết. Bản án sơ thẩm tuyên đình chỉ xét xử yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn Trần Anh Đ đối với ông Huỳnh Tấn L nhưng trong bản án không đưa ông Huỳnh Tấn L vào tham gia tố tụng, không xác định tư cách tố tụng của ông Huỳnh Tấn L, ông Huỳnh Tấn L có kháng cáo. Tuy nhiên, xét thấy, Bản án sơ thẩm không giải quyết nội dung xâm phạm đến quyền lợi của ông L nên rút kinh nghiệm Tòa án cấp sơ thẩm.

[1.2] Nguyên đơn giữ nguyên yêu cầu khởi kiện; bị đơn giữ nguyên yêu cầu kháng cáo; các đương sự không thỏa thuận giải quyết vụ án.

[2] Xét yêu cầu kháng cáo của bị đơn

[2.1] Bị đơn bà Đặng Thị Thanh Ng cho rằng bà ký vào Hợp đồng vay tiền ngày 25/12/2021 là vì bà Lê Thị Ngọc L đưa giấy thì bà Ng ký nhưng không đọc nội dung; giấy đánh máy đã có chữ ký của ông Trần Anh Đ con của bà L nhưng thực chất bà Ng không trực tiếp hoặc gián tiếp trao đổi với ông Đ để vay tiền mà khoản tiền trong hợp đồng là tiền huê bà Ng còn nợ bà L. Số tiền huê vài chục triệu nhưng bà L đã cộng dồn lãi và ghi nợ thành 400.000.000đồng theo hợp đồng vay tiền. Giai đoạn xét xử phúc thẩm, bà Ng yêu cầu giám định chữ ký trong đơn khởi kiện do ông Đ là người khởi kiện với các mẫu chữ ký của ông Đ trong đó có mẫu chữ ký trong hợp đồng vay tiền. Kết luận giám định số: 4445/KL-KTHS ngày 11/9/2024 của Phân Viện Khoa học hình sự tại Thành phố Hồ Chí Minh khẳng định: *“Chữ ký đứng tên Trần Anh Đ dưới mục người khởi kiện trên tài liệu cần giám định ký hiệu A so với chữ ký tên Trần Anh Đ dùng làm mẫu so sánh trên tài liệu ký hiệu từ M1 đến M4 là không phải do cùng một người ký ra”*. Điều 189 khoản 2 điểm a của Bộ luật tố tụng dân sự quy định: Người khởi kiện phải ký hoặc điểm chỉ vào đơn khởi kiện. Như vậy, đơn khởi kiện của ông Trần Anh Đ không tuân thủ về nội dung và hình thức nên thuộc trường hợp vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng. Vì vậy, Tòa án cấp phúc thẩm chấp nhận quan điểm giải quyết vụ án của Kiểm sát viên VKSND tỉnh Ninh Thuận; Chấp nhận kháng cáo của bị đơn bà Đặng Thị Thanh Ng; Hủy toàn bộ bản án sơ thẩm (thuộc lỗi khách quan), giao hồ sơ cho Tòa án nhân dân huyện Ninh Hải giải quyết lại vụ án, yêu cầu ông Trần

Anh Đức làm lại đơn khởi kiện theo đúng quy định về nội dung và hình thức theo quy định của Điều 189 BLTTDS.

[2.2] Tòa án cấp sơ thẩm khi giải quyết lại vụ án cũng cần làm rõ các nội dung theo chứng cứ do nguyên đơn cung cấp vì Kết luận giám định số: 4445/KL-KTHS ngày 11/9/2024 của Phân Viện Khoa học hình sự tại Thành phố Hồ Chí Minh không khẳng định chữ ký của ông Trần Anh Đ trong hợp đồng vay tiền ngày 25/12/2021 có phải do ông Đ ký hay không. Mặt khác, hợp đồng vay tiền thuộc loại vay có lãi và có thời hạn nên cần làm rõ các yêu cầu khởi kiện đối với tiền lãi theo quy định của Điều 466 khoản 5 của Bộ luật dân sự năm 2015 cũng như xác định đúng và đầy đủ tư cách tham gia tố tụng của đương sự.

[3] Vì hủy bản án sơ thẩm nên án phí sơ thẩm sẽ được Tòa án cấp sơ thẩm quyết định khi giải quyết lại vụ án. Chi phí giám định giai đoạn phúc thẩm thì ông Trần Anh Đ phải chịu là: 7.011.000đồng (kèm theo toàn bộ chứng từ trong hồ sơ vụ án) và phải trả số tiền này cho bà Đặng Thị Thanh Ng theo quy định tại Điều 161 khoản 1 của Bộ luật tố tụng dân sự. Bà Đặng Thị Thanh Ng không phải chịu án phí dân sự phúc thẩm, hoàn trả cho bà Ng 300.000đồng tạm ứng án phí phúc thẩm.

Vì các lẽ trên, căn cứ Điều 308 khoản 3 của Bộ luật tố tụng dân sự

QUYẾT ĐỊNH:

Áp dụng: Điều 161 khoản 1, Điều 148 khoản 3, Điều 189, Điều 313 khoản 6 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Tuyên xử:

1. Chấp nhận yêu cầu kháng cáo của bà Đặng Thị Thanh Ng (bị đơn); Hủy toàn bộ Bản án dân sự sơ thẩm số: 18/2024/DS-ST ngày 03/5/2024 của Tòa án nhân dân huyện Ninh Hải. Giao toàn bộ hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện Ninh Hải giải quyết lại theo thủ tục chung.

2. Ông Trần Anh Đ phải chịu toàn bộ chi phí giám định và có nghĩa vụ hoàn trả cho bà Đặng Thị Anh Ng số tiền chi phí giám định là 7.011.000đồng.

3. Hoàn trả cho bà Đặng Thị Thanh Ng 300.000đồng tạm ứng án phí theo Biên lai thu tiền số: 0003553 ngày 20/5/2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Ninh Hải.

Án xử phúc thẩm công khai có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án./.

Nơi nhận:

- Tòa án nhân dân huyện Ninh Hải, tỉnh Ninh Thuận;
- Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Ninh Thuận;
- Chi cục Thi hành án dân sự huyện Ninh Hải, tỉnh Ninh Thuận;
- Các Đương sự;
- Phòng KTNV&THA;
- Phòng HCTP;
- Lưu: Hồ sơ vụ án, án văn.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TOÀ****(Đã ký)****Hàng Lâm Viên**